

## Souhrnné výsledky konjunkturálního průzkumu v podnikové sféře

Český statistický úřad provedl v březnu 2008 celostátní konjunkturální průzkum názorů vedoucích pracovníků vybraných podniků z oblasti průmyslu, stavebnictví, obchodu a vybraných odvětví služeb. Tento průzkum byl zaměřen **jednak na hodnocení situace v hlavních oblastech podnikové ekonomiky v březnu a na krátkodobý výhled pro příští měsíce ve srovnání se situací, jak se jevila respondentům v období průzkumu.**

Průzkum se týkal 985 průmyslových podniků (tržby z průmyslové činnosti těchto podniků představují více než polovinu tržeb za průmyslové podniky celkem), ve stavebnictví 529 podniků, tento soubor pokrývá zhruba polovinu stavebních prací provedených podle dodavatelských smluv ve stavebnictví celkem, 356 podniků obchodu a 780 podniků vybraných odvětví služeb.

Odpovědi v dotaznících byly zpracovány váženě podle tržeb, (resp. objemu stavebních prací), otázky z oblasti pracovní problematiky váženě počtem zaměstnanců příslušné organizace<sup>1)</sup>.

### 1. Konjunkturální průzkum v průmyslových podnicích

V **průmyslu** se v březnu oproti únoru nezměnilo hodnocení celkové **ekonomické situace**. 56,4 % respondentů hodnotí svou ekonomickou situaci jako dobrou, 41,6 % jako uspokojivou a 2 % jako špatnou. V rámci zpracovatelského průmyslu byla ekonomická situace uspokojivá u respondentů se 43,3 % tržeb. Jako špatnou označili svoji ekonomickou situaci respondenti z oblasti zpracovatelského průmyslu s 2,2 % tržeb. Dobrá ekonomická situace byla u respondentů s 54,5 % tržeb ze zpracovatelského průmyslu.

Hodnocení **celkové poptávky** se v březnu nepatrně snížilo, hodnocení **zahraniční poptávky** se zvýšilo. Úroveň **celkové poptávky** (knihy zakázek) považovali za uspokojivou respondenti se 78 % tržeb, respondenti s 17,5 % tržeb hodnotili úroveň celkové poptávky po své produkci jako vyšší a respondenti se 4,5 % tržeb jako nízkou. V rámci zpracovatelského průmyslu byla úroveň celkové poptávky v období průzkumu hodnocena jako uspokojivá u respondentů se 77 % tržeb, jako nízká u respondentů s 4,9 % tržeb a vyšší poptávka byla u respondentů s 18,1 % tržeb.

Pro zahraniční odběratele dodává část svých výrobků zhruba 78 % z celkového počtu vybraných podniků. Z nich podniky se 78,5 % tržeb považovaly úroveň **zahraniční poptávky** za uspokojivou, podniky s 6,4 % tržeb za nízkou a jako vysokou označili poptávku zahraničních partnerů respondenti s 15,1 % tržeb. Ve zpracovatelském průmyslu byla úroveň zahraniční poptávky považována za uspokojivou u respondentů se 76,5 % tržeb, u 6,7 % za nízkou a u 16,8 % za vysokou.

**Výrobní činnost** vzrostla u podniků s 22 % tržeb, poklesla u 9,3 % podniků a u podniků s 68,7 % tržeb byla výrobní činnost stabilizovaná. Ve zpracovatelském průmyslu se výrobní činnost zvýšila u respondentů s 23,9 % tržeb, snížení se týkalo podniků s 10,2 % a neměnnost podniků se 65,9 % tržeb.

**Zásoby** se podle mínění respondentů mírně snížily. Stav **zásob hotových výrobků** považovali v období průzkumu respondenti s 86,4% tržeb za normální v sezóně. Podniky se 7,5 % tržeb mají své zásoby vyšší a podniky se 6,1 % tržeb nízké. Stav **zásob surovin a materiálů** považují respondenti reprezentující 89,7 % tržeb za normální v sezóně.

Očekávání **celkové ekonomické situace** jsou pro **příští tři měsíce** lepší než v únoru, **pro příštích šest měsíců** jsou nižší. Podle odpovědí v dotaznících by **celková ekonomická situace** měla v dalších třech měsících zůstat stabilizovaná u respondentů představujících 80,5 % tržeb. Zlepšení očekávají podniky s 17,2 % a zhoršení respondenti s 2,3 % tržeb. V průmyslu zpracovatelském se ekonomická situace zlepšit u 18,6 % respondentů, u 1,8 % se zhorší a beze změny zůstane u podniků s 79,6 % tržeb.

----  
<sup>1)</sup> Hodnocení je provedeno pomocí konjunkturálních sald, což je rozdíl mezi odpověďmi ve variantách zlepšení (růst) a zhoršení (pokles) vyjádřený v %

Pro příštích šest měsíců respondenti se 21,9 % tržeb očekávají zlepšení **ekonomické situace**, zhoršení se 2,7 % a respondenti představující 75,4 % tržeb se změnami úrovně ekonomické situace svého podniku neuvažují. Ve zpracovatelském průmyslu se ekonomická situace stabilizuje u respondentů představujících 74,3 % tržeb, ke zlepšení by mělo dojít u podniků s 23,8 % tržeb a ke zhoršení u podniků, které zahrnují 1,9 % tržeb za respondenty ze zpracovatelského průmyslu.

**Celková poptávka** (podle knihy zakázek) by se v **příštích třech měsících** ve srovnání se situací v období průzkumu neměla měnit u respondentů s 66,9 % tržeb, s oživením poptávky počítají respondenti s 28,5 % a se snížením respondenti se 4,6 %. Ve zpracovatelském průmyslu očekávají zvýšení celkové poptávky respondenti s 31,1 % tržeb, snížení očekává 3 % respondentů a neměnnost 65,9 % respondentů.

**Celkový export** by se měl zvýšit u respondentů s 24 % tržeb, s neměnností exportu počítají podniky, jejichž tržby činí 72,1 % za celý soubor a snížení exportu očekává 3,9 % respondentů. Ve zpracovatelském průmyslu očekávají zvýšení celkového exportu respondenti představující 26,4 % tržeb, pokles respondenti se 4,3 % tržeb a respondenti s 69,3 % tržeb se změnami exportu nepočítají.

**Celkový dovoz** by se měl v příštích třech měsících zvýšit u respondentů se 17 % tržeb za soubor podniků, které dovoz realizují, u respondentů se 79,5 % tržeb v této oblasti ke změnám nedojde a snížení dovozu předpokládají podniky s 3,5 % tržeb. Ve zpracovatelském průmyslu očekává 17,6 % respondentů zvýšení dovozu, 3,9 % snížení a 78,5 % respondentů neočekává změny.

Své **výrobní kapacity vzhledem k zakázkám** považují pro příští měsíce za dostatečné respondenti s 76,1 % tržeb. Více než dostatečné výrobní kapacity by měly být u 6,1 % a nedostatečné u podniků s 17,8 % tržeb. Ve zpracovatelském průmyslu jsou výrobní kapacity dostatečné u respondentů s 73,9 % tržeb, více než dostatečné u 6,3 % a nedostatečné u 19,8 % respondentů.

Pro příští tři měsíce očekávají respondenti mírné zpomalení příznivého vývoje **výrobní činnosti** i **zaměstnanosti**. Zvýšení **výrobní činnosti** očekávají respondenti představující 30,5 % tržeb, se snížením počítá 2,2 % respondentů a respondenti s 67,3 % tržeb se změnami svých výrobních aktivit nepočítají. V oblasti zpracovatelského průmyslu očekávají růst výroby respondenti představující 33,3 % tržeb, neměnný vývoj 64,8 % respondentů a pokles výroby 1,9 % respondentů. Na otázku **zajištěnosti výrobních programů** z hlediska časové perspektivy odpovídali respondenti diferencovaně, a to zejména v souvislosti s odvětvovým zaměřením jejich výrobních aktivit.

S poklesem **zaměstnanosti** počítá v příštích třech měsících proti situaci v období průzkumu 10,4 % počtu respondentů. Respondenti se 73,5 % počtu zaměstnanců se změnami v této oblasti nepočítají a růst předpokládají podniky se 16,1 % zaměstnanců. Obdobné tendence očekávají pro příští tři měsíce také respondenti z oblasti zpracovatelského průmyslu.

Ve srovnání se situací v období průzkumu by se měl **růst cen** průmyslových výrobků týkat 23 % tržeb. Se snížením cen uvažují respondenti u 6,3 % tržeb a s neměnností u 70,7 % tržeb. Přitom z respondentů, kteří uvažují s růstem cen, by u 24,4 % tržeb se měly ceny zvyšovat pomaleji než v minulých obdobích, stejně rychle u 67,7 % tržeb a rychleji u 7,9 % tržeb. Ve zpracovatelském průmyslu by se měly ceny zvýšit u 19,2 % tržeb, snížit u 6,7 % tržeb a 74,1 % tržeb zpracovatelského průmyslu by se cenové změny neměly týkat.

Co se týká **finanční situace** mělo v období průzkumu závazky po lhůtě splatnosti 24,9 % z celkového počtu podniků, které odpověděly (tržby těchto podniků představují 13,5 % tržeb za všechny vybrané podniky).

**Schopnost podniků platit své závazky** ve lhůtě splatnosti se v dalších třech měsících nezmění u 87,7 % počtu respondentů, u 9,4 % selepší a u 2,9 % se zhorší.

Úroveň **úvěrů** se bude vyvíjet podle názorů podniků diferencovaně. Se změnami v objemu úvěrů nepočítá 46 % počtu podniků, zvýšení úvěrů očekává 10,1 % a snížení 14,7 % počtu podniků. Úvěry nebude mít 29,2 % počtu podniků.

Saldo **indikátoru důvěry v průmyslu** konstruované jako průměr sezónně očištěných konjunkturálních sald ze tří ukazatelů (hodnocení celkové poptávky, zásoby hotových výrobků s opačným znaménkem a očekávaný vývoj výrobní činnosti) se celkově meziměsíčně snížilo o 0,6 bodu a je o 1,6 bodu nižší než v březnu 2007.

## 2. Konjunkturální průzkum ve stavebních podnicích

Ve **stavebnictví** se hodnocení **současné ekonomické situace** v březnu meziměsíčně snížilo. V březnu hodnotilo 57,2 % respondentů svou **ekonomickou situaci** jako dobrou, 40,7 % jako uspokojivou a 2,1 % jako špatnou. **Stavební činnost** se zvýšila u podniků s 23,6 % objemu stavebních prací, k omezení stavební činnosti došlo u 19,8 % respondentů a u ostatních (s 56,6 % stavebních prací) ke změnám nedošlo.

Hodnocení celkové poptávky se naopak zvýšilo. Úroveň **celkové poptávky** po produkci svého podniku považovali v období průzkumu za uspokojivou respondenti s 85,2 % stavebních prací. V podnicích, jejichž objem výroby představuje 7,6 % stavebních prací, považovali jejich zástupci úroveň celkové poptávky za vyšší a s 7,2 % za nízkou. Stejně hodnotili respondenti i **úroveň domácí poptávky**. Z podniků, které vykonávají práce v zahraničí, označili **zahraniční poptávku** za nízkou respondenti se 38,4 % stavebních prací a za uspokojivou se 60,6 % stavebních prací.

Jako hlavní **bariéry růstu produkce** svého podniku označují respondenti nedostatečnou poptávku, respondenti představující 25,3 % stavebních prací bariéry růstu produkce nemají.

Očekávání vývoje **ekonomické situace** pro období **příštích tří i šesti měsíců** jsou příznivější než v únoru. **Celková ekonomická situace** by měla podle výsledků průzkumu zůstat v **příštích třech měsících** stabilizovaná u respondentů se 62,3 % objemu stavebních prací za všechny respondenty. Zlepšení své ekonomické situace předpokládají respondenti s 26,5 % stavebních prací a zhoršení se 11,2 %. **V příštích šesti měsících** by se měla ekonomická situace zlepšit u respondentů se 48,9 % výroby. Zhoršení své ekonomické situace signalizují pro příštích šest měsíců respondenti s 1,6 % výroby, ke změnám proti období průzkumu by nemělo dojít u 49,5 % respondentů.

Pro příští tři měsíce respondenti předpokládají pokračování příznivého vývoje **zaměstnanosti**. **Stavební činnost** by se měla zvýšit u respondentů představujících 50 % stavebních prací. Ke snížení stavební činnosti by mělo dojít v tomto období u respondentů se 3 % stavebních prací a stabilizovaný vývoj předpokládají podniky s 47 % výroby za celý soubor. Co se týká očekávaného vývoje **zaměstnanosti** se stabilizací v této oblasti počítají respondenti s 69,9 % zaměstnanců za celý soubor. Zvýšení počtu zaměstnanců proti situaci v období průzkumu předpokládá 22,3 % respondentů a snížení 7,8 % respondentů.

Stavebníci vypovídali také o **kapacitním zajištění svého výrobního programu na příští měsíce**. Z celkového počtu odpovídajících podniků uvedlo 79 %, že jejich výrobní kapacity budou v příštích měsících vzhledem k zakázkám, objednávkám a probíhajícím jednáním dostatečné. Objem stavebních prací těchto podniků představuje 66,6 % stavebních prací. Nedostatečné výrobní kapacity bude mít 14,6 % počtu respondentů s podílem objemu stavebních prací 6,9 % a více než dostatečné kapacity by měly být u 6,4 % počtu respondentů (objem jejich stavebních prací představuje 26,5 %).

V průměru by měla být dle odpovědí respondentů **stavební výroba zakázkově zajištěna** na zhruba 8,4 měsíců dopředu.

Růst **cen** předpokládají respondenti u 51,3 % své produkce, neměnnost u 48,7 % produkce. U těch respondentů, kteří uvádějí růst, porostou ceny pomalejším tempem než v předchozích obdobích u 20,5 % produkce, stejně rychle u 69,2 % produkce a rychleji u 10,3 % produkce.

**Závazky po lhůtě splatnosti** mělo 28,6 % počtu respondentů (objem stavebních prací těchto podniků představuje 19,7 % objemu za všechny respondenty).

Objem **úvěrů** se v příštích třech měsících nezmění podle výsledků průzkumu u 49,1 % počtu podniků, zvýšení úvěrů předpokládá 11,7 % a snížení 7,8 % počtu podniků. Úvěry nebude mít 31,4 % počtu podniků.

**Saldo indikátoru důvěry ve stavebnictví**, konstruované jako průměr sezónně očištěných konjunkturálních sald ze dvou ukazatelů (hodnocení celkové poptávky a očekávaný vývoj zaměstnanosti v příštích třech měsících), se celkově meziměsíčně zvýšilo o 2,5 bodu a dosáhlo tak nejvyšší hodnoty v jeho historii. Je o 6,5 bodu vyšší než před rokem.

### 3. Konjunkturální průzkum v obchodě

V odvětví **obchodu** se v březnu nepatrně snížilo příznivé hodnocení současné ekonomické situace. Jako dobrou hodnotilo v březnu **ekonomickou situaci** svého podniku 52,4 % respondentů, 44,9 % jako odpovídající sezóně a 2,7 % jako špatnou. Zásoby se podle mínění respondentů v březnu nezměnily. Současný **stav zásob** hodnotilo 87,1 % respondentů jako odpovídající sezóně a vysoký stav zásob mělo 12,5 % respondentů.

Vyšší **požadavky na dodavatele** budou mít v příštích třech měsících respondenti s 25,4% tržeb, stejné požadavky budou mít firmy se 72,2 % tržeb a s 2,4 % nižší. **Počet zaměstnanců** se v příštích třech měsících nezmění u 58,7 % respondentů, 32,9 % očekává růst a 8,4 % respondentů pokles. Stabilizované **ceny prodávaného zboží** předpokládají pro další tři měsíce respondenti s 83,3 % tržeb, 6,5 % předpokládá pokles a 10,2 % respondentů očekává růst.

Očekávání vývoje ekonomické situace pro období **příštích tří i šesti měsíců** se mírně snížila, avšak dosahují vysokých hodnot. Z názoru respondentů na vývoj **ekonomické situace** podniku očekávaný v příštích šesti měsících vyplývá, že podniky se 45 % tržeb očekávají zlepšení své ekonomické situace, s 54 % žádné změny nepředpokládají a 1 % podniků očekává zhoršení.

**Saldo indikátoru důvěry**, konstruované jako průměr sezónně očištěných konjunkturálních sald ze tří ukazatelů (hodnocení ekonomické situace, stav zásob s opačným znaménkem a očekávaný vývoj ekonomické situace) se v březnu oproti únoru snížilo o 1 bod a je o 1 bod nižší než v březnu 2007.

### 4. Konjunkturální průzkum ve vybraných odvětvích služeb

Ve **vybraných odvětvích služeb** se podle respondentů v březnu mírně snížilo hodnocení současné ekonomické situace. Hodnocení **poptávky** se oproti únoru téměř nezměnilo, její očekávání **pro příští tři měsíce** se mírně snížilo. Ve vybraných odvětvích služeb hodnotilo svoji současnou **ekonomickou situaci** 62,2 % respondentů jako dobrou, 35,8 % respondentů ji hodnotilo jako odpovídající sezóně a 2 % jako špatnou.

Růst **poptávky** (knihy zakázek) po produkci podniku očekává 37,3 % respondentů, neměnný vývoj předpokládá 60,2 % respondentů a 2,5 % pokles. Neměnnost ve vývoji **cen** očekává 90,3 % respondentů, růst cen 7,5 % respondentů a 2,2 % pokles. Pokles počtu **zaměstnanců** očekává 8,8 % respondentů, neměnnost 70,5 % a růst počtu zaměstnanců 20,7 % respondentů. Také očekávání **ekonomické situace** jsou pro období **příštích tří i šesti měsíců** nižší než v únoru.

**Saldo indikátoru důvěry** ve vybraných odvětvích služeb (je průměr tří sezónně očištěných ukazatelů - hodnocení ekonomické situace, hodnocení poptávky a očekávaná poptávka) se oproti minulému měsíci snížilo o 1 bod a je o 7,6 bodu nižší než před rokem.